GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12. **N^ER 278.** *Poiedyńczy numer na welinowym papierze gr. 10.*

PONIEDZIAŁEK DNIA 14 LISTOPADA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° **Reaumiura.**

Dzień	godzina	Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
13.	7	27 3, 691	+ 4. 6	— 1.8	zachodni wicher	Pochmurno	deszcz.
	12	„ 4, 041	+ 5. 8	— 1,0	„ mocny	„ „	
	3	„ 3, 362	+ 6. 2	— 0,2	Półn. za. sredni	„ „	
	9	„ 1, 800	+ 5. 2	— 1,5	„ „	„ „	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WARSZAWA 8 LISTOPADA.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
MIKOŁAJA Igo
Cesarza i Samodzierzcy Wszech Rossyi,
Króla Polskiego
etc. etc. etc.
Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość Samowładca Wszech Rossyy, Król Polski, powodowany uczuciami litości, od chwili buntu w Królestwie Polskiem, gdy niespokoyne umysły wywracały istnieiący porządek wewnętrzney Administracyi i z całą zaciętością niepoiętego zaślepienia wiodły oyczyznę swoią do koniecznego zniszczenia i zguby nieuchronney, Cesarz Jegomość i Król nie przestawał ogłaszać łaskawych odezw do narodu Polskiego i przez poddanie się podawać środki zapomnienia przeszłości.

Gdy zwycięzkie woyska Rossyyskie wstąpiły w granice Królestwa Polskiego, ogłoszone zostały przepisy umiarkowania towarzyszące zaięciu kraiu tego, a woyska Rossyyskie przywykłe odznaczać się na polu chwały, odznaczyły się niemniey karnością, posłuszeństwem i łagodnem obeyściem się ze spokoynemi mieszkańcami.

Dziś, gdy woiewództwa Królestwo Polskie składaiące uległy prawemu Monarsze, takież same prawidła umiarkowania i wspaniałomyślności zwrócone zostały na Administracyą kraiową. Położenie królestwa dla własney ochrony, dla szczęścia indywidualnego mieszkańców. Dla ulżenia ludowi ięczącemu wśród rozlicznych ucisków, a szczególniey nadzwyczaynych podatków, wymaga uchylenia anarchii, urządzenia we wszystkich częściach porządku i zabezpieczenia spokoyności publiczney. Dla doyścia do tak dobroczynnego celu, spodobało się wspaniałomyślnemu Monarsze manifestem swoim z d. 4/16 września r. b. ustanowić Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego z władzą byłey rady administracyyney królestwa, służącą iey na mocy wydanych różnemi czasy praw i postanowień.

Rząd tymczasowy królestwa polskiego skła_

da się z Prezesa i czterech członków przez Jego Cesarską Mość bezpośrednio mianowanych.

W skutku tego, Cesarz Jmć raczył mianować prezesem swego rzeczywistego radzcę taynego, członka cesarsko-rossyyskiey rady państwa, senatora Engel. Członkami: do kierowania Wydziałem Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego, Jenerała dywizyi woysk polskich Rautenstraucha; Sprawiedliwości, Jenerała dywizyi Kosseckiego; Spraw Wewnętrznych i Policyi, z świty swoiey Jenerał-Maiora Hr. Strogonowa; Skarbu, rzeczywistego radcę stanu Fuhrmana.

Pobyt Rządu Tymczasowego przeznaczony został w Warszawie.

Stosuiąc się do dobroczynnych zamiarów Cesarza i Krola Jegomości, Rząd Tymczasowy Krolestwa Polskiego poczytuie za święty dla siebie obowiązek zagładzić ślady nieszczęść zruynowanego bezrządem ludu Polskiego, i przywracaiąc porządek i dobroczynne urządzenia, położyć stałe zasady szczęścia wszystkich stanów.

Rząd Tymczasowy królestwa Polskiego z dniem 12 (24) Października 1831 r. czynności swoie rozpoczął.

Przytem podaie się do wiadomości, że żadne sprawy, ani prosby prywatne, nie wyydą z właściwey kolei Władzy Administracyyney Królestwa, a Rząd Tymczasowy wtedy dopiero weydzie w rozpoznanie spraw lub prośb, kiedy te przeszedłszy wszystkie stopnie tychże władz, prawnego nie wezmą skutku.

W Warszawie dnia 20 Października (1 Listopada) 1831 roku.

Prezes Rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzeczywisty tayny Radca.

(podpisano) *Engel.*

Wyiątek z listu pisanego z okolic Kruświcy 1 Listopada) Cholera koło Inowrocławia mocno panuie w niektórych wsiach ledwie czwarta część ludności pozostała. W tych dniach pokazała się i w Kruświcy. Gdy tu przybyłem, biegała wieść o nowych rozruchach iakie miały zayść w Warszawie. Zaledwie chciano mi wierzyć, gdym zapewniał, że to iest bayka.

— (*Nadesł.*) Po okkuppacyi Prowincyów Polskich do Prus, z powodu nabycia na własność ziemi nateraz w Woiewództwie Augustowskiem, w r. 1799, wyszedłem z Pruss i stałem się poźniey obywatelem królestwa Polskiego. W korzystnych przez handel dla rolnika czasach, przy oszczędności uzbierałem sobie pewny kapitalik, a maiąc rodzinne i przyiacielskie stosunki w Prusach, tam na pewny procent ulokowałem moie pieniądze, lecz kiedy woyna w r. 1807 wstrząsła Prusy, w ten czas i pewność moich pieniędzy zachwiana została i byłem przymuszony poszukiwać za kosztownem pośrednictwem sądów, nakoniec odstąpiwszy zaległych procentów, a nawet i części kapitału, byłem szczęśliwy, że mogłem odebrać resztę. Zrażony tą niepewnością, postanowiłem nikomu niepożyczyć, woląc stracić zysk, aniżeli sam kapitał. Tymczasem z prawdziwie mądrych, i rzeczywistego szczęścia ludów szukaiących wiekopomnego Cesarza i Króla Alexandra I. i Seymu Ustaw, ziawiła sie w królestwie Polskiem dobroczynna Instytucya Towarzystwa kredytowego Ziemskiego, z którey otworzyło się czyste i obfite źródło, goiące śmiertelne rany przez klęski woienne na maiątkach zadane, w nim bowiem każdy zniszczony obywatel, wyzuty ze wszelkich zasobów, do poprawy bytu swego, czerpał zasiłki. Przekonawszy się więc o pewności i bezpieczeństwie listów zastawnych za cały móy kapitalik za-

kupiłem listy i regularnie pobieraiąc moie procenta, nie potrzebowałem iuż ani patronów do sprawy, ani komorników do exekucyi; a ieżeli który list szczęściem wylosował, za te pieniądze nowe nabyłem listy. Szło to wszystko w takim porządku, iakby instytucya Towar. Kredytowego przynaymniey od półwieku exystowała. W pośród tych prawdziwey pomyślności dla systematu kredytowego czasów, nieszczęście iakieś nasunęło na królestwo Polskie, okropną burzę, którey nagły popęd zdawał się wulkanicznie wstrząsać ziemię, niszczyć zasady istnieiącego porządku, i obalać przynaymniey na czas długi system kredytowy. Takie przynaymniey było przekonanie posiadaczów listów zastawnych za granicą. Ale dzięki Niebu. Obywatele wolnie wybrani przez stowarzyszonych obywateli na urzędników, do dyrygowania systematem kredytowym, przez gorliwe poświęcenie się godnie odpowiedzieli położonemu w sobie zaufaniu, bo w pośród naytrudnieyszych i krytycznych okoliczności, bez naymnieyszych wstrząśnień, potrafili zachować i utrzymać, niezachwiany porządek, w regularnem każdemu zgłaszaiącemu się z listami zastawnemi, lub kuponami opłacaniu, tym sposobem cofnąć w obcych kraiach zachwianą a dla systematu kredytowego zgubną opinią. Cześć wam niechay będzie wielce szanowni urzędnicy! Szczególnie Dyrekcyą Główną składaiący, którzy maiąc przeciętą kommunikacyą z Dyrekcyami woiewódzkiemi, w pewney części nie exystuiącemi, i zatamowany wpływ funduszów umarzaiących, umieliście utrzymać bezpieczeństwo i niezachwiany porządek. Naród Polski będzie wam winien wdzięczności obowiązki. Rząd dzisieyszy potrafi ocenić waszą gorliwość dla dobra publicznego a Wielko-duszny monarcha, który nie żąda, iak tylko rzeczywistego dobra wiernych swych poddanych, przeymie się zapewne Wysokiem Zadowoleniem.

Seyny d. 28 Października 1831 r.

Fryd. Ludwik *Szmytecki*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Berlin 7 *Listopada*. — Na onegdayszem posiedzeniu jeograficznego towarzystwa przybyły w powrocie z Chin doktor Neumann udzielił niektóre wiadomości o stosunkach z ościennemi ludami, a mianowicie o ostatniey z niemi woynie i teraźnieyszey Chin granicy na północno-zachodzie. — Professor Ritter mowił o systemacie Rennella o wzbieraniu się mórz i o ostatniey wielkiey iego pracy dotyczącey się zachodniey Azyi, i przełożył to, co dotąd drukiem ogłoszone zostało. — P. Löwenberg udzielił wyciąg z rozprawy o wystawieniach starożytnych na górze Atlas. — Professor Zaune czytał rzecz o wulkanicznem życiu ziemi i udzielił wiadomość o odkryciu czterech wulkanicznych wysp na wschodzie południowego szczytu Ameryki.— Major Blessen podał myśli względem związku perspektywy powietrzney wedle podanego przez Lehmana sposobu i okazał tak rysowane, iako i sztychowane karty podług tego sposobu wypracowane.— P. Grimm okazał towarzystwu podług nowego sposobu wypracowany przez siebie glob. — Wiele nowych kart, które do przeyrzenia przełożone zostały i niektore dary przyięło towarzystwo z podziękowaniem.

Haga 3 *Listopada*. — Druga izba stanów jeneralnych roztrząsa teraz w sekcyach swoich proiekta do budżetu.

Zaczęte d. 23 z. m. poruszenia woyska naszego zakończyły się na tem, że woysko zaięło bardzo dogodne do obrony stanowisko, które wedle potrzeby zamienić się może na zaczepne. Znaiący sztukę woienną uznaią

w teraźnieyszem rozłożeniu woyska wielką znaiomość służby polowey Xcia Oranii.

Większa część pism naszych oświadcza się przeciw przyięciu ułożonego przez konferencyą londyńską traktatu pokoiu. Nowa amsterdamska gazeta tak się w tey mierze tłumaczy: "Któż nie uzna, że iesteśmy poświęconemi, skoro nas przymuszą do podzielenia handlu i żeglugi z Belgianami, lub dozwolemy Belgianom używać wewnętrznych rzek naszych, przez co poniesiemy bolesny cios i niewyrachowane szkody? I któż zaprzeczy, iż handel i żegluga były celnieyszym źródłem naszego istnienia, i że wypływaiące z nich korzyści stawiały nas iedynie w stanie do wspierania kunsztów i umieiętności, podnoszenia uczonych i artystów do honorów i wziętości, i takim sposobem, chociaż od wielu samoistnością nazwanego, użycia zyskanych funduszów na wyższe i szlachetne cele? Kto więc targa się na czasowe nasze istnienie, ten narusza razem wyższe nasze interessa. Nie idzie tu tylko o czasowe wyższe interessa Niderlandów, ale także o ducha ludu i narodowość, które nie powinny padać ofiarą samowładnych dyplomatycznych rozrządzeń. Spodziewamy się zatem, że nowe przełożenia, które naymiłościwszy nasz król w Londynie uczynił, będą przyięte. Nie chcemy, azeby Belgia naszem interesom poświęconą była; nie, Belgia niechay zostanie na zawsze czem iest, i niechay w słuszney części należy do spłacenia długów; ale iak my niechcemy odbierać Belgii iey fabryk i kopalni, tak też ona niechay nas zostawi przy tem co do nas należy.„

DONIESIENIA.

Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W dopełnieniu reskryptu Senatu Rządzącego z dnia 8 b. m. i r. Nro 4849 zawiadomia osoby w tym względzie interessowane, iż dnia 19 Listopada r. b. o godzinie 11tey rano przy ulicy Grockiey w Kollegium Jurydycznem w kancellaryi Uniwersytetu, odbędzie się publiczna licytacya, na dostarczenie potraw dla chorych w Instytucie Kliniki w ciągu roku 1831/32 mieścić się maiących, tudzież posługaczy i akuszerki do usług w tymże Instytucie użytych. Warunki licytacyi przed iey rozpoczęciem do wiadomości współubiegaiących się o wspomnioną dostawę potraw podanemi zostaną.

W Krakowie dnia 11 Listopada 1831 r. *Estreicher.*

Sekr: Uniwes: *Jankowski.*

Wskutek polecenia Wys. Tryb. I. Inst: W. M. Krakowa i Jego Okręgu d. 10 Listopada r. b. 1831 do Nru 4026 wydanego, podpisany Notaryusz publiczny podaie do publiczney wiadomości, iż w d. 21 Listopada r. b. 1831 o godz. 9tey ranney we wsi Jaworzno w Okręgu W. M. Krakowa w Gminie Okręgowey tegoż nazwiska położoney w domu Plebańskim pod L. 164 rozpocznie się i przez następne dni kontynuowaną będzie sprzedarz przez publiczną licytacyą ruchomości poniegdy X. Janie Chorążym pozostałych, iako to: sukien, bielizny, stolarszczyzny, szkła, faiansów, poscieli, książek, miedzi, blachy, skór, żelaziwa różnego, bryczek, wozów, zegarów, koni, krów, swini, i różnych ruchomości, ato za gotową courant zapłatę. Chęć zatem licytowania maiących zaprasza się.

W Krakowie d. 12 Listopada 1831 r. And. *Jaroszewski* Not. Pub.

Ktoby posiadał własnoręczne rewersa ś. p. Zofii Żarczyńskiey kupcowey w mieście Wiślicy zamieszkałey, i w roku zeszłym 14 grudnia zmarłey może się zgłosić z takowemi do exekutora testamentu we wsi Szczebakowie pod Wiślicą zamieszkałego, a dokładną względem ich realizacyi informacyą odbierze.